

REGULAMENTUL NOTIFICĂRII PRIVIND PROTEJAREA MONUMENTULUI ISTORIC

I. Temeiuri legale

Art. 1. Notificarea privind protejarea monumentului (în continuare Notificarea) este elaborată în conformitate cu Legea privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului nr. 835-XIII din 17 mai 1996, Legea privind ocrotirea monumentelor nr. 1530-XII din 22 iunie 1993, Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr.1538-XIII din 25 februarie 1998, Legea privind organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova nr. 352 din 24 noiembrie 2006, precum și cu alte acte legislative și normative naționale și internaționale din domeniul protecției și punerii în valoare a patrimoniului construit.

Art. 2. Notificarea este un document obligatoriu, cu caracter permanent, prin care sunt precizate condițiile și regulile de utilizare, exploatare și de întreținere a unui monument istoric.

Art. 3. Notificarea face parte integrantă din Cartea tehnică a imobilului. În situația în care aceasta nu există, Notificarea ține locul documentației tehnice de utilizare a bunului imobil, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 4. Notificarea însoțește actele de proprietate, de concesiune sau de închiriere pe tot parcursul existenței imobilului în cauză.

II. Atribuțiile emitentului Notificării privind protejarea monumentului istoric

Art. 5. Emitentul Notificării este Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chişinău.

Art. 6. Notificarea se întocmește de către specialiștii din cadrul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chişinău și se semnează de către proprietari, titularii dreptului de administrare.

Art. 7. Notificarea se întocmește doar după examinarea imobilului la fața locului.

Art. 8. Atribuțiile Consiliului municipal Chişinău și ale Primăriei municipiului Chişinău în vederea protejării monumentelor de importanță locală și a respectării prevederilor legale în domeniu sunt următoarele:

- asigurarea protejării monumentelor istorice de categorie locală și, la necesitate, alocarea de resurse financiare în acest scop;
- cooperarea cu instituțiile specializate în domeniul protejării monumentelor și asigurarea respectării și punerii în aplicare a deciziilor comune;

- actualizarea și implementarea documentației urbanistice privind protejarea monumentelor;
- elaborarea programelor anuale specifice de gestiune și protecție a monumentelor istorice de categorie locală;
- întreprinderea de măsuri de ordin tehnic și administrativ în vederea prevenirii degradării monumentelor.

Art. 9. Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău va furniza, în modul stabilit de legislație, proprietarilor, titularilor dreptului de administrare, precum și altor titulari de drepturi reale asupra monumentelor istorice de categorie locală, la cerere, informații privind legislația din domeniul protejării monumentelor.

III. Examinarea stării generale a imobilului protejat

Art. 10. Pentru constatarea stării imobilului protejat, este necesară întocmirea procesului-verbal privind starea generală a monumentului.

Art. 11. Procesul-verbal despre starea generală a monumentului conține datele tehnice ale imobilului/imobilelor privind expertiza elementelor de structură, arhitectură, decorative, date despre terenul istoric aferent monumentului, despre infrastructura tehnico-edilitară și de amenajare exterioară.

Art. 12. Examinarea elementelor de structură se efectuează prin descrierea detaliată a stării existente a principalelor elemente constructive ale imobilului, cu determinarea materialelor de execuție și cu oferirea de recomandări pentru păstrarea lor în condițiile necesare salvagărdării monumentului; aceasta se referă, în primul rând, la: fundații, ziduri, planșee, bolți, scări și șarpantă.

Art. 13. Dintre elementele de arhitectură se examinează detaliat: învelitorile, jgheburile, burlanele, paramentul, elementele de tâmplărie și cele decorative exterioare și interioare.

Art. 14. Se examinează, de asemenea, toată infrastructura tehnico-edilitară: rețelele de apă și canalizare, rețelele electrice, termice, de telecomunicații etc.

Art. 15. Pe terenul aferent istoric constituit, care constituie teritoriul monumentului, se examinează, în mod obligatoriu, imobilele și construcțiile auxiliare istorice de aici, elementele de amenajare exterioară: trotuare, alei, plantații, forme arhitecturale mici, îngrădiri/ziduri, porți sau intrări decorative etc.

Art. 16. Procesul-verbal despre starea generală a monumentului se semnează de către reprezentantul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău și de către proprietarul sau deținătorul legal.

IV. Obligațiunile deținătorului privind protejarea monumentului istoric și a părților lui componente

Art. 17. Deținătorul se obligă să întrețină, să folosească și să exploateze monumentul istoric și părțile lui componente cu respectarea prevederilor Legii privind ocrotirea

monumentelor, a prezentului Regulament și a Regulamentului Obligației privind protejarea monumentului, care sunt parte componentă a Cărții tehnice a imobilului.

Art. 18. Proprietarii, titularii dreptului de administrare și locatarii monumentelor istorice sunt obligați:

1. Să întrețină, să folosească și să exploateze imobilul numai cu respectarea prevederilor Legislației Republicii Moldova în domeniul protejării patrimoniului cultural și a Obligației de protejare a monumentului istoric.

2. Să asigure paza monumentelor istorice, să ia măsuri pentru apărarea lor contra incendiilor și să întrețină în condiții sanitare adecvate.

3. Să înștiințeze de urgență, în scris, subdiviziunea specializată din componența administrației publice municipale, precum și primarul general, despre orice modificări sau degradări în starea fizică a monumentelor istorice deținute.

4. Să amenajeze terenul aferent monumentului și să nu admită utilizarea acestuia pentru construcții noi și scopuri gospodărești necoordonate cu subdiviziunea specializată din componența administrației publice municipale, iar în cazul amplasării monumentului în Nucleului Istoric, și cu Consiliul Național al Monumentelor Istorice de pe lângă Ministerul Culturii.

5. Să obțină avizele pentru toate intervențiile prevăzute în Legea monumentelor istorice și Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Intervențiile la monument să fie operate doar în bază de proiect, coordonat.

6. Să execute din cont propriu cu forțele întreprinderilor licențiate în domeniul patrimoniului cultural lucrări de cercetări științifice, lucrări de proiectare, lucrări de conservare-restaurare-consolidare și alte lucrări de preservare a Obiectului, apreciate prin procesul-verbal de constatare a stării generale de conservare a monumentului istoric, care este parte componentă a Notificării și Obligației.

7. Să participe, proporțional cotei care o deține, la cheltuielile și lucrările de păstrare și exploatare a monumentului care are mai mulți proprietari.

8. În Nucleul Istoric să nu admită construcția, reconstrucția, replanificarea încăperilor și intervenții asupra stratului de pământ în limitele terenului aferent, unde este amplasat monumentul fără avizarea proiectului cu Consiliul Național al Monumentelor Istorice de pe lângă Ministerul Culturii.

9. Să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de Primăria municipiului Chișinău sau de serviciile deconcentrate ale Ministerului Culturii, în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a monumentelor istorice și pentru operațiunile de evidență.

10. Să asigure efectuarea lucrărilor de proiectare, conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări, conform prevederilor legale, numai de către persoanele fizice sau juridice atestate în acest sens.

11. Să permită montarea și să întrețină însemnul și sigla "Monument istoric".

12. Să asigure o întreținere curentă corespunzătoare prin folosirea unor materiale adecvate, compatibile cu cele din structura monumentului istoric.

13. Să utilizeze monumentul istoric numai în scopuri compatibile cu destinația sa inițială.

Art. 19. În cazul degradării/deteriorării monumentului, Deținătorul se obligă să recupereze materialul degradat și să reconstituie monumentul sau părțile deteriorate ale acestuia, conform legislației în vigoare în domeniul protejării patrimoniului cultural.

Art. 20. Deținătorul monumentelor de categorie locală sau a părților lor componente este obligat să suporte cheltuielile legate de proiectare, expertiză, conservare, reparare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor, indiferent de forma de proprietate a acestora.

Art. 21. Deținătorul se obligă să comunice viitorului proprietar, titularului dreptului de administrare, chiriașului sau concesionarului, regimul juridic al monumentului pe care îl deține, în conformitate cu Notificarea privind protejarea monumentului monumentului istoric.

Art. 22. Deținătorul se obligă, de asemenea, să înștiințeze în scris Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău despre schimbarea proprietarului sau a administratorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractelor conform legislației în domeniu și să transmită instituției sus- indicate o copie de pe acte.

V. Sancționarea Deținătorului pentru neexecutarea prevederilor legale

Art. 23. Încălcarea prevederilor prezentului Regulament atrage, după caz, răspunderea civilă, materială, disciplinară, contravențională sau penală, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 24. Sunt considerate contravenții la regimul de protejare a monumentelor următoarele cazuri:

- executarea de lucrări asupra unui imobil sau asupra unui monument după declanșarea procedurii de clasare, fără avizele corespunzătoare;
- încălcarea de către deținător a Notificării privind folosința monumentului istoric și a Obligației privind folosința monumentului istoric;
- eliberarea autorizațiilor de construire privind executarea unor intervenții asupra monumentelor fără avizele corespunzătoare;
- distrugerea parțială sau totală, degradarea, mutilarea, precum și profanarea monumentelor, înstrăinarea lor fără avizele necesare,

care se sancționează conform legislației în vigoare.

Art. 25. Constatarea contravențiilor se efectuează de către reprezentanții structurilor responsabile de protecția monumentelor din cadrul subdiviziunii specializate din cadrul administrației publice municipale, în modul stabilit de legislația în vigoare.

Art. 26. Mărimea penalizării sau amendei și a altor sancțiuni pecuniare, precum și suma despăgubirilor, se stabilesc de către instanța de judecată, pornindu-se de la măsura în care este avariat sau distrus monumentul, conform evaluării efectuate de către un grup de specialiști atestați în domeniul protejării monumentelor, expertizei în construcții etc., în baza dispoziției Primăriei municipiului Chișinău.

VI. Datarea Notificării

Art. 27. Notificarea privind pretejarea monumentului istoric este servitute constituită în folosul imobilului, fiind parte componentă a Cărții tehnice a imobilului și se transmite deținătorului contra semnătură de către reprezentantul responsabil al Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău.

Art. 28. Specialiștii din cadrul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău vor verifica periodic, cel puțin o dată pe an și în mod obligatoriu la fiecare sesizare, modul în care sunt respectate prevederile Notificării privind protejarea monumentului istoric de categorie locală.

Art. 29. Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău va furniza, în modul stabilit de legislație, proprietarilor, titularilor dreptului de administrare, precum și altor titulari de drepturi reale asupra monumentelor istorice de categorie locală, la cerere, informații privind legislația din domeniul protecției monumentelor istorice, precum și listele oficiale cuprinzând agenții economici autorizați de către Ministerul Culturii să efectueze intervenții asupra monumentelor istorice.

Art. 30. Notificarea privind protejarea monumentului istoric se întocmește în două exemplare, dintre care un exemplar va fi păstrat la Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău, iar cel de-al doilea va fi transmis Deținătorului, respectiv titularului dreptului de administrare asupra monumentului istoric de categorie locală.

SECRETAR AL CONSILIULUI

Valeriu Didencu

Formular nr. _____
Aprobat _____
din ” _____ ” _____

**NOTIFICAREA
PRIVIND PROTEJAREA MONUMENTULUI ISTORIC**

Prin care notifică deținătorului _____
denumirea deplină
cu adresa juridică _____

Date bancare (în cazul persoanei juridice):

Denumirea băncii _____ Codul băncii _____

Cont de decontare _____ Cod fiscal _____

În conformitate cu Regulamentul Notificării privind protejarea monumentului istoric și prevederile actelor legislative în vigoare, Deținătorul poartă responsabilitatea pentru folosința corespunzătoare a monumentului istoric de categorie locală:

Denumirea monumentului _____

Adresa poștală _____

Codul monumentului _____ Destinația _____

Notă: Notificarea privind folosința monumentului istoric se transmite Deținătorului împreună cu următoarele acte:

- Fișa de inventariere a monumentului istoric;
- Regulamentul Notificării privind protejarea monumentului istoric;
- Procesul-verbal de constatare a stării generale a monumentului istoric;
- Regulamentul Obligației privind protejarea monumentului istoric;
- Obligația privind protejarea monumentului istoric.

Reprezentantul responsabil al
Direcției generale arhitectură, urbanism
și relații funciare a CMC

/ _____ /

Deținătorul

/ _____ /

Formular nr. _____
Aprobat _____
din ” _____ ” _____

**PROCES-VERBAL
de constatare a stării generale a monumentului istoric**

” _____ ” _____ 20 ____

mun. Chișinău

Monumentul _____ ,

Categoria valorică _____ , cod nr. _____ ,
înregistrat cu nr. _____ în Registrul monumentelor istorice de categorie locală,
situat în _____ , str. _____
nr. _____ , cod poștal _____ .

Subsemnații: _____
reprezentantul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare
și Deținătorul _____

am perfectat prezentul proces-verbal de constatare a stării generale a monumentului.

Date tehnice (pe corpuri de clădiri)

Nr. crt.	Denumirea elementelor	Materialul utilizat	Starea generală	Note (recomandări)
1	2	3	4	5
I. Elemente de structură				
1.	Fundații			
2.	Ziduri			
3.	Planșee sau bolți			
4.	Scări			
5.	Șarpantă			
II. Elemente de arhitectură				
6.	Învelitori			
7.	Jgheaburi, burlane			

1	2	3	4	5
8.	Parament exterior			
9.	Parament interior			
10.	Tâmplării exterioare			
11.	Tâmplării interioare			
III. Elemente decorative				
12.	Decorațiuni exterioare			
13.	Decorațiuni interioare			
IV. Dotări				
14.	Electricitate			
15.	Apă, canalizare			
16.	Încălzire			
17.	Telecomunicații			
18.	Paratrăsnet			
19.	Alte instalații			
V. Elemente de amenajare exterioare				
20.	Trotuare, pavaje			
21.	Alei			
22.	Plantații			
23.	Forme arhitecturale mici			
24.	Îngrădire/zid de incintă			
25.	Porți sau intrări decorative			
26.	Alte elemente			
VI. Date referitoare la terenul istoric aferent monumentului				
27.	Suprafața terenului			
28.	Descrierea limitelor, lungimea, lățimea, etc.			

Reprezentantul Direcției generale
arhitectură, urbanism și relații
funciare a CMC

_____ / _____ /

Deținătorul:

_____ / _____ /

SECRETAR AL CONSILIULUI

Valeriu Didencu